

צבא קע"מ בעיני מפקדו

נאום מרשל עאמר בוטידה האיחוד-הלאומי

צבא קע"מ, יעודיו ההיסטוריים ומשימותיו האסטרטגיות

היתה האחרונה. התקפה זו, אשר מסמכיה פורסמו והופצו ברבים — מטרתה הראשונה היתה למגר את הצבא המצרי ולמנוע הקמת כוח צבאי ערבי פעיל במזרח-הים-התיכון. תכנית התקפה זו, על כל פרטיה, לא היתה אלא נסיון להצר את צעדי הכוחות-המוזינים שלנו ולהרוס את הפוטנציאל שלהם.

ואם גם נכשלה תכנית זו, הרי האויב לא יחדל מנסיונותיו ולא יאמר נואש. כן אין מכירת הנשק לישראל באחרונה — ובכלל זה טנקים, "צנטוריון" מבריטניה, ומטוסי-סילון "מי-ראג" מצרפת — אלא המשך של אותו נסיון. ואם נבצר מהאויב להשמיד כוחות-המוזינים בעת שריכוז כוחותיו והפנה אלינו את מהלומתו, הרי עדיין מנסה הוא להחליש את כוחותינו העומדים מול בסיסו, שכבש בלב המולדת הערבית וכינהו בשם "ישראל" — אך הנסיון החדש סופו להיכשל. אזרחים! כוחות-המוזינים יוסיפו להיות הכוחות הצבאיים המנצחים, שיש להתחשב בהם באזור זה של העולם — ביבשה, בים ובאוויר. יהיו אשר יהיו מזימות האימפריאליזם, אנו נמצא תמיד את דרכנו לכוח, הואיל וגמרנו-אומר לנצח. הכוחות-המוזינים של קע"מ ישארו נאמנים לתפקידם וישמרו על כושרם לביצוע תפקידם. כן ישארו הם בעמדותיהם שנקבעו להם ע"י האומה הערבית — כדי להלחם, יחד עם העם הערבי, אדונם ומפקדם, עד להגשמת התקוה הערבית לשחרר את אדמתם, עד אשר לא יונפו עוד על אדמה זו דגלים בלתי-ערביים.

כוחות-המוזינים מבינים כי השתלשלות המאורעות תתבטא

למען ביצורו של השילוב הבין-ערבי הנכסף, והגנת הלאומנות הערבית והחברה הדמוקרטית-סוציאליסטית-שיתופית, עומדים כוחות-המוזינים על המשמר, — מתוך אמונה מלאה במולדת הערבית והישענות על כושר גיוס-הפוטנציאל, המחזק אמונה זו שמביאה לנצחון.

כוחות-המוזינים, החונים בגבולות קע"מ מקצה הצפון לקצה הדרום, מעריכים נכונה את חובתם שהטילה עליהם האומה הערבית, הכוחות-המוזינים של קע"מ היו תמיד מורכבים מחיילי המאבק העממי הערבי, הנאמנים לעם הערבי ולא לאימפריאליזם או לסוכן או רודן. הצבא המצרי היה חלוץ בהפיכה הלאומית בשנת 1952, ששימשה נקודת-מפנה במאבק הערבי, ואילו הצבא הסורי עמד על משמר סוריה בתקופה קשה, עת ריכוז האימפריאליזם כוחותיו לפגיעה בסוריה, בהיותה מקור-ההשראה של הלאומנות הערבית. עתה מתכבדים הכוחות המוזינים לשמור על פרי המאבק. פרי זה הוא קע"מ, שאיחודה בתוכה את מצרים וסוריה והפועלת למען גורל הערבים וכבוד האדם הערבי וקיומו. הכוחות-המוזינים מבינים כי עמם האדיר הטיל עליהם אחריות החורגת מגבולות ארצם, וחובה להגשים את הסולידריות הערבית המקווה.

האויב מעריך את החשיבות שמייחס העם לכוחות-המוזינים. לא יפלא, איפוא, שהכוחות-המוזינים שימשו מטרה ראשונה לכל מזימה נגד האומה הערבית. קיום המונופול על הנשק — היתה המזימה הראשונה; ואילו ההתקפה המזוינת ב-1956

נאמר על פרוסיה של המאה ה"ח: "יש מדינות, ולכן צבאות. פרוסית — זהו צבא, אשר לו מדינה". מבחינה זו, לפחות — וספק אם מבחינות אחרות רבות! — ישנו דמיון בין קע"מ ופרוסיה ההיא. עליכן דברו של המשנה-לעבד-אני-נאצה, המרשל עאמר, איננו רק דבר שליטי-הצבא, אלא גם מבע למגמות-יסוד כלליות, והן מענינות, כקו-אופי לתכונה המחשבתית, למושגים חברתיים, לאמצעי-ההיפנוזה כלפי המונים, המציינים את הכת החולשת על קע"מ, אך בראש-ראשונה, כמובן, רב הענין שבמושג-בינית-צבא שבדבריו אלה — אשר נאמרו לפני שנה בוועידה הראשונה של ה"איחוד הלאומי", המתמר להיות ביטוי לדמוקרטיה-הפרלמנטרית במנגנון-המשל הקע"מי, ואשר לא הפסידו אף כיום דבר מן האופייניות, והאקטואליות, שבהם.

בכל מיני צורות של התגרות — באשר האויב שממולנו, היינו האימפריאליזם והציונים, לא יחסוך מאמץ בנסיון לארוב לנו, אלא אסֵי־כן נהיה דרוכים תמיד.

ראיתם כיצד באה ההתקפה הגלויה בשנת 1956. התקפה זו היתה נגד הקוים הקדמיים של גבולנו. וראיתם כיצד ניסה האויב להדור לאדמות מפורזות, על־ידי הסתננות שעל־אחרי־שעל. כן ראיתם כיצד ניסה להדור למימי נהרותינו, על־ידי נסיון להטית אפיק הירדן, ועקבתם אחרי תמרונים שמטרתם להשתמש בנתיבינו הימיים כדי להשתחרר מהמצור שהוטל עליו. אך ההתקפה הגלויה נכשלה, והובסו הצבאות והצייים שהשתתפו בהתקפה. כן קיבל עתה האויב את עונשו בנסיונו הבוגדני נגד קווינו הקדמיים. עקב הלקח שלמדו הכוחות הישראליים מצד הארמיה־הראשונה הסורית הגיעו הם למס־קנה כי הסתננותם תיתקל בעירנות ודריכות מצדנו. כן נוכח האויב בהחלטתם הנחושה של כוחות־המזוינים כי מימינו ישארו ערביים, כשם שתעלת סואץ תישאר ערבית. כן נוכח הוא כי עמנו מוכן לשפוך את דמו בעד המים שלנו, ומסוגל לסכל כל מזימה של האויב להשתמש בתעלת סואץ. יתר על כן, מסוגל הוא בסופר־של־דבר להשמיד את בסיסי ההת־קפה — ולהחזיר את הזכות השדודה.

אחדות המטרות הערביות, והעובדה כי העם הערבי במצרים וסוריה הבחין במזימות האימפריאליזם ובסכנת ישראל, הביי־או ב־1956 לחתימת הסכם ההגנה־הקיבוצית. ואמנם, כשבאה ההתקפה המשולשת על מצרים חש צבאה של סוריה להכנס למערכה, ללא התחשבות בתוצאות, מתוך אמונה כי מערכה אחת וגורל אחד לשתיהן. הצבא הסורי עמד בתוקף להכנס למע־רכה — אך מצאנו כי האינטרס מחייב אי־הסתבכות הכוחות הסוריים באותו זמן במערכה מחוץ לגבולות סוריה. שכן היינו בדעה כי השמירה על עצמאות סוריה ועל המצב הפני־מי בתוכה היא בעלת חשיבות עליונה במערכת הלאומיות הערבית. אולם, בכל זאת, פיצצו כוחות אלה את צנורות־הנפט העוברים דרך סוריה, דבר שהיה לו השפעה מרובה. אחד המאורעות החשובים היתה העזרה שהגישו הכוחות המצריים לכוחות הסוריים בסתו 1957, שאז עמדו בפעם הראשונה הקציני והחייל המצרי לצד אחיהם הסוריים, נגד האיום התור־כי. זו היתה התמונה שכנגד עיני הכוחות־המזוינים בכל־אחד משני החבלים לפני האיחוד. רוח זו, שהיתה מפעמת בקרב הכוחות־המזוינים לא היתה אלא ביטוי לרגשות העם. למעשה, איחוד הכוחות־המזוינים היה קיים עוד לפני הכרות האיחוד המדיני. ואחרי־כן באה ההחלטה ההיסטורית של העם במצ־רים ובסוריה להקמת האיחוד וליסוד קע"מ — וע"י כך בוצעה התכנית המהפכנית הגדולה־ביותר בדרך לאיחוד הערבי. מנקודת־ראות צבאית היתה להחלטת האיחוד השפעה מרחי־קה־לכת, באשר התאחדו כוחות־המזוינים, העומדים מול ישראל. כן התאחדו מפקדותיהם ותכניותיהם, הוכפלו הכוחות המזוינים הערביים והתאפשר לכוחות בשני חלקי קע"מ חופש הפעולה והתמרון — דבר שגרם להגברת המאמץ המלחמתי של ישראל, והביא לכך שכוחות־התוקפנות יצטרכו לפעול בשתי חזיתות בעת ובעונה אחת. האיחוד הטיל על מפקדת כוחות־המזוינים משימות חדשות וחייב אותנו להשיג לאר־מיה־הראשונה עצמאות בשטח השירותים והמנהלה, ולהמציא

בסיסים ימיים ואויריים מתאימים כדי לשמור על חופש התמ־רון בין שני החבלים.

השלמת איחוד כוחותינו הימיים והכשרת הצי־הימי שלנו, בכלל זה הצוללות המוכנות כבר כולן לצי־אה למבצע־מל־חמה, איפשרו לנו לחלוש על אזור המזרח־התיכון — כשם שאיפשרו לצי שלנו לפעול מבסיסיו שבחופי החבל הצפוני והחבל הדרומי במלוא הגמישות והכושר. כן הושלם מיווג כוחות־האוויר והצנחנים בפיקוד משותף. והיה צורך להחזיר את שיווי המשקל בכוחות הארמיה־הראשונה, ולחזקה ע"י כוח־אווירי ויחידות־ארטילריה ובכלל זה ארטילריה נ"מ. מפקדת הארמיה־הראשונה עשתה מאמצים גדולים להגשמת מטרה זו, והפעולה הסתיימה במהירות ובכשרון רב. עקב זאת החלו כוחות־האוויר לפעול מהבסיסים האויריים בשני החבלים במלוא הגמישות והכושר, ולחלוש על המרחב האווירי של קע"מ. כוחותינו המאוחדים לא זו בלבד שמהים איום על ישראל אלא הם משמשים גורם־של־נצחון לערבים בכללם. דבר זה בלט בתמיכתנו להפיכה בעיראק, 14.7.58, כשהכריז עבד־אנ־אצאר כי כל התקפה על עיראק כמוה כהתקפה על קע"מ. כוחות קע"מ עמדו לצד הכוחות העיראקיים והצליחו, בזכות גמישותם שהושגה אחרי האיחוד, לשלוח מטוסי־קרב לבסיס חבאניה שב־עיראק, כדי לפעול לצד כוחות־האוויר של עיראק. כוחות־היבשה שלנו שימשו תגבורת לכוחות העירא־קיים בנשק, בציוד ובכוח־אדם. כן הועמדו שירותי הכוחות המזוינים של קע"מ לרשותה המלאה של עיראק.

בנין הכוח הצבאי

לנוכח התוקפנות המשולשת של שנת 1956, נעשה מאמץ עליון כדי לחמש את הכוחות־המזוינים המצריים בד־בבד עם כוחות הצבא הסורי. ברם, ההבדל בין סוריה למצרים, והק־מתה של קע"מ, הביאו בעקבותיהם הגברת הדרישות של מפקדות הכוחות־המזוינים. היה הכרח ללכת בעקבות ההת־פתחות הצבאית, ולפתח דוקטרינות חדשות, אשר יתאימו למצב ולאורח־המבצעים שלנו. על־כן עובדה מיד לאחר האיחוד תכנית שמגמתה היתה לארגן ולחמש את כוחותינו ולהקנות להם אימון צבאי חדש. השלב המכריע התגשם במשך השנים הללו: המנגנון של מפקדות הכוחות־המזוינים אורגן מחדש, והמפקדה־הכללית הושתתה על בסיס חדש, שיבטיח ביצוע ושליטה במצב, כן אורגנו מחדש העוצבות של כוחות היבשה, הים והאוויר, וכן הוגברו כוחות־המחץ, כדי לשמור על גבולותינו ועל המרחב האווירי והימי שלנו. באותו פרק־זמן נמשך המאמץ לבנית מנגנון־ההגנה שלנו, במגמה להבטיח את מרכז קע"מ בפני כל מבצע אוירי. רש־תות ההתראה וההכונה שופרו, וכן הוטבו אמצעי הקשר. למטרה זו הוכנסו לשימוש המכשירים החדשים ביותר, בעלי טוח ארוך — דבר שסייע לגלות מטרות אויב כבר מרחקים. למטוסי־הקרב שלנו היה תפקיד רב בהדיפת כל תוקפנות, והם הצליחו לעמוד בפני האויב עוד לפני התקרבות הסכנה. הדבר התבלט בכל המקרים שהישראלים ניסו לפגוע בתחום האווירי של קע"מ. מטוסי־הקרב של קע"מ עמדו בפני המטו־סים הישראליים והצליחו לפגוע באויב בכל קרב אוירי שהתפתח מעל החבל הדרומי או הצפוני. אין ספק שקרבות

אלו הוכיחו בעליל את כשרון הטייס הערבי, על אף העובדה שישראל השתמשה בכל מקרה במטוסי-הקרוב הצרפתיים החדשים ביותר. בכל הקרבות הטילה ישראל מטוסים רבים, ברם כשרונות הטייס הערבי, והחלטתו הנחושה ורמתו הגבוהה בקרב, הביאו תמיד נצחון לקע"מ.

מאמץ ההדרכה והאימונים

אשר לשטח ההדרכה, הרי השקיעו בכך הכוחות הערביים מאמץ ממושך יומם ולילה, בתנאים הדומים לקרב ממשי וחדשי, בהשתמשם בתחמושת חיה. מאמצים אלה תורגמו לשפת המעשים בקרב כפרי-תואפיק. כן בלטו מאמצים אלה כאשר ניתנה, בעקבות קרב תואפיק, הפקודה למספר עוצבות לנוע לעבר סיני, לעמוד הכן ולהכנס מיד למערכה ברגע שתבוצע תוקפנות נגד החבל הצפוני. המהירות המכסימלית של התנועה, הארגון המשובח ושיטות הלחימה המעולות נתנו את אותותיהם. קע"מ הקדישה תשומת-לב יתרה ללימודים הצבאיים, ועל כן עיבדה היא תכנית לימודים לכל אנשי הכוחות-המזוינים, על דרגותיהם השונות. היא שיגרה משלחות-לימודים בקנה-מדה רחב ולמספר רב של מדינות ידידותיות.

הקולג' הצבאי

יתרה מזו, קע"מ דאגה ליצור דור מוכשר של קצינים. היא דאגה למוסדות להכשרת הקצינים-החניכים — הקולג' הצבאי, כולל שדות האימונים והמעבדות שם, הגיע לשיא השלימות.

קצין מאחת הארצות האפרו-אסיאתיות — לומד בקולג' הימי

כך קיים כיום בקע"מ המוסד הצבאי הגדול ביותר במזרח-התיכון. אשר לקולג' הימי, הרי הוקדשה תשומת לב להרמת רמתו המדעית והטכנית. לאור זאת הוקמו בו מעבדות לחקר

מדעי. בד-בבד עם זה הוקמה בקולג' מחלקה-לימיה-מסחרית. נוסף לקציני ימית-מלחמה מסיימים שם את חוק לימודיהם קציני-ימית-הסוחר, ומהנדסים לעניני ימיה-מסחרית. כן הושקעו מאמצים עליונים לכונן את קולג' התעופה על יסודות חדישים ביותר, במטרה לעמוד בדרישות ההרחבה וההתפתחות המתמידה והולכת של חיל-האוויר. לאור הדרישות של הכוחות-המזוינים הגדלים-והולכים, ומתוך ההתחשבות בכתינה הטכנית, הוקם הקולג' הטכני-הצבאי — כדי שיכשיר את הקצינים הטכניים והמהנדסים ובעלי המקצועות השונים. באותו זמן דאגה קע"מ גם לתיעוש המדינה.

מוסדות-הלימוד והקולג'ים הצבאיים בשני חבלי קע"מ אורגנו וחולקו מחדש והואחדו הלימודים הצבאיים בהם. במשך שנה זו יפתח בחבל הסורי המכון לקצינים-בכירים, אשר יכשיר קצינים משני חבלי קע"מ.

אשר לקולג' לקציני-מטה, הרי הוכנסו שינויים רבים ועיקריים בכל הנוגע לשיטת בחירת המועמדים לקולג'. זה עתה חייב כל קצין לעבור — לפני קבלתו לקולג' — מספר בחינות מדעיות, גופניות ופסיכולוגיות קשות-ביותר. כן נבדקה מחדש תכנית-הלימודים, והושם הדגש בלימוד המעשי. הקולג' הפך למוסד המכשיר לקע"מ קצינים מצוינים, המיועדים למלא תפקידי מטה. אני שמח לציין כי בקולג'ים הצבאיים של קע"מ ישנם קצינים וחניכים ממדינות ערביות וממדינות אפריקאניות. הכוחות-המזוינים זקוקים כיום ליותר בעלי-מקצוע וטכנאים בחילות השונים, בשביל להפעיל את הציוד החדש ולהחזיקו. לנוכח העובדה שהסקטור האזרחי אינו מסוגל היום לספק לכוחות-המזוינים את צרכיהם, הקימו מרי כזי-הכשרה מקצועית, אליהם יתקבלו חניכים ברמת-ידיעות שונה, החל בכתות-ההמשך שלאחר בי"ס עממי וגמור בבורגרי בית-ספר תיכון. חניכים אלה עוסקים ב-130 מקצוע בקרוב. מחנות-החניכים האלה מופנים למציאת פתרון למחסור בפור-עלים המקצועיים, הדרושים לתכניות-הפיתוח הכלכליות של קע"מ.

תחזוקת הכוחות-המזוינים

בקרב ייהפכו מרכזי-ההדרכה אלה לנקודת-מוצא לפיתוח מוסדות ההדרכה בשני הסקטורים, הצבאי והאזרחי — כדי לעמוד בפני הדרישות של ההגנה והתיעוש גם יחד. קע"מ השקיעה את כל מאמציה כדי להבטיח את הקמתו וקיומו של מנגנון טכני זה, תוך שיתוף-פעולה עם הקולג' הצבאי וכי עזרתם של גורמים שבתוך קע"מ ומחוצה לה. משלחות-מדע נשלחו כדי לחפש ולבדוק אפשרויות של העסקת פרופסורים גדולים. אלהים עזרו לנו לספק לכוחות-המזוינים כלי-מלחמה חדישים, דבר שהביא בעקבותיו את הדרישה למצוא את הכוחות הנחוצים להחזקתם של כלים אלה ולהפעלתם על הצד הטוב ביותר. בתור מדינה צעירה, עלינו לשמור על ציודנו במצב תקין, ולדאוג שיהיה שמיש למשך פרקי-זמן ממושכים, בהתאם לדוקטרינות ולשיטות הטקטיות החדשות. אי-לזאת, דאגנו להקים לכוחות-המזוינים בתי-מלאכה בקנה-מידה רחב, שלא היה דוגמתו בעבר, וסיפקנו את המכשירים החדשים ביותר כדי להחזיק ציוד זה במצב טוב ותקין. כן דאגה קע"מ לייצר את רוב חלקי-החילוף והציוד העיקרי

הדרושים לה — דבר שיחוסך למדינה מטבע קשה. במסגרת תכנית זו יוקמו בתי-מלאכה מסוג זה בשביל כוחות הים, היבשה והאוויר — וביחוד ובעיקר למטוסי-סילון — עד שתגיע קצ"מ לאוטרכיה בשטח זה.

כוחות המילואים, ה"משמר-הלאומי" וכוחות "המאבק-העממי"

קצ"מ דואגת גם להעלות את רמת כוחות-המילואים, המשמר-הלאומי וכוחות-המאבק-העממי. ננקטו כל האמצעים לארגון כוחות אלה ולהדריכם לפי הנדרש, כך שיהיו מוכנים לכל משימה שיטילו עליהם. יש לציין בסיפוק רב כי הנסיונות לקריאת אנשי-מילואים באזורים השונים עלו יפה. דבר המעיד על רוח והכרה גבוהות אצל בני-העם. ראוי לציין כי כוחות המשמר-הלאומי בחבל המצרי אורגנו-מחדש, על מנת להבטיח גמישות וחסכון בהוצאות. על-כן הוקמו מרכזים קבועים ומחנות-הדרכה ניידים. כן אורגנו-מחדש כוחות "המאבק-העממי" בחבל הסורי על יסודות נוכחיים, כדי שיוכלו למלא את חובתם בשיתוף-פעולה עם הכוחות-המזוינים. ראוי לציין בסיפוק את שיתוף-הפעולה ההדוק שהכוחות-המזוינים זכו לו מצד החוגים הממשלתיים האזרחיים במדינה. כן יש לציין בסיפוק את הקמת קולג' קציני-המילואים, אשר יכשיר את הקצינים הדרושים לחיל-המילואים — בדומה למפעלו של הקולג' הצבאי לגבי הצבא הסדיר. במוסד זה הותוותה מדיניות לטוח-ארוך להכשרת החניכים, והועמדו לרשותו כל האפשרויות למימוש מטרה זו. זו הפעם הראשונה שפורסם חוק לשירות קציני-המילואים, ובו דאגה להבטחת רמתם הצבאית, וחזיונותיהם ותפקידיהם האזרחיים, בקביעת פיצויים ופנסיות במקרה של מות, פגיעה או נכות תוך תקופת קריאתם לשירות הצבאי, בדיוק כמו לגבי הקצינים הסדירים.

הכשרת הנוער

לתפקידים הצבאיים בעתיד

כדי להפיץ את הרוח הצבאית ולחזקה, ועל-מנת לאפשר לנוער להצטרף לכוחות-הצבא, הוצא צו על אימון-הפרט הצבאי כמקצוע-עיקרי בשלב-הלימוד התיכוני, וכן בבתי-ספר מקצועיים-תיכוניים. צו זה יקיף בנות ובנים כאחד. אימונים אלה הצליחו ביותר, והוקמה יחידת צנחנים מתלמידי בתי-ספר תיכוניים. כן הוחלט כי נוהל אימון-הפרט יקום גם באוניברסיטאות ובתי-ספר גבוהים, החל משנת-הלימודים הבאה. כן השתתפו הכוחות-המזוינים בטיפול בנוער והכנת דור צעיר, הרחוק מסטיות, שיוכל לבצע את משימתו במפעלי-הבניה. הכוחות-המזוינים הגישו עזרה למשרד-החינוך-והתרבות להקמת מחנות-קיץ למספר גדול של תלמידים ותלמידות וציידו את המחנות במכשירי-אימון, נשק ותחמושת ממחסניהם. כן סיפקו למחנות קצינים וחוגרים שיפקחו על ביצוע האימונים.

תנאי השירות

למען שמור על רמה גבוהה בסגל הפיקודי של הכוחות-המזוינים, וכאות הערכה לאנשי כוחות אלה, הצלחנו להוציא את החוקים דלהלן, הדנים בעניני שירות והעלאה-בדרגה:

חוק בענין תנאי-השירות וההעלאה לקצינים המשרתים בכר כוחות-המזוינים; וחוק בענין פנסיה, פיצויים, ביטוח ותגמולים לקצינים אלה. חוקים אלה נוסחו בצורה שתבטיח את עתידם של הקצינים ותעודד אותם לעבוד וליצור.

בקשר להעלאות-בדרגה לקצינים, נקבעו עקרונות וכן מדיניות קבועה-מראש בענין הכשרה ומבחנים, שיחולו על כל פרט

יחידת "אלדאטקה" (קומנדו) במצעד

בהתאם לדרגתו. וכתוצאה יעלה בידנו להבטיח כי אמנם נמנה לתפקידי הפיקוד קצינים בעלי רמה גבוהה ויכולת צבאית. כן הוצא חוק בענין ארגון שירותם, והעלאות-בדרגה של תת-קצינים, רבי-סמלים, מש"קים וחיללים המשרתים בכוחות-המזוינים.

בחוקים אלה התחשבנו במבחנים כגורם העיקרי להעלאה בדרגה, לגבי כל דרגות המש"קים ורבי-הסמלים. יצוין כי לקבוצות הללו לא היו לפני כן תקנות פנסיה, שתאפשרנה חיים של כבוד לאחר סיום תפקידם, או לאחר פציעתם במשך השירות או בגללו.

ככדי להסדיר את מצבו של תושב העובר ממחוז למחוז אחר במדינה, וכדי לאפשר לתושבים למלא ללא-קושי חובתם הלאומית בשירות הצבאי — פורסם חוק הנוגע להוצאת פנקס השירות-הצבאי לכל תושב, והקובע את הגורם המטפל בתושב בסביבת מגוריו בפועל, מקום שם הוצא לו פנקס-הזיהוי — ולא במקום לידתו.

כפרי-הגבול החדשים

ועזרת הצבא לפיתוח המדינה

אני מדגיש כי הכוחות-המזוינים בקצ"מ הם יסוד מיסודות העם, הנובע ממנו וחזור אליו, והם תמיד פועלים בשירותו, והשתתפותם במילוי צרכי הסקטור האזרחי היא חובה, כל עוד אינה נוגדת את החובות הצבאיות.

אנו מאמינים שחובת הכוחות-המזוינים היא לשרת את העם בכל השטחים. הכוחות המזוינים הגישו במידת יכולתם, סיוע רב במובן זה בשני תבלי קצ"מ. ואני שמח להזכיר אחדים ממעשים אלה:

בחבל הסורי הוקמו הכפרים הקדמיים בקריה-הגנה, וכן בתי-ספר ובתי-חולים המשמשים את התושבים שם — כדי שלבם

לשכה להכוונה מקצועית, בכדי להקל על הנחית הלוחמים הותיקים הלומדים במרכזי ההדרכה המקצועית שליד הכוחות המזוינים. הכוחות המזוינים דאגו למוסד זה, לסניפיו ולשאר המוסדות הכפופים אליו; הם סיפקו לו רופאים, מומחים ואנשי מנהלה מבין אנשי הצבא. בשנה הבאה (1961/62) ייחנך באל-מעאדי*** בית-חולים בשביל אנשי הכוחות המזוינים. בית-חולים זה יהיה הגדול והחדש ביותר מסוגו, הוא יכלול ענפי החירורגיה השונים ויפעל לפי השיטות החדשות ביותר בהן משתמשים בארצות אחרות. הוא יכלול במיוחד מחלקה לניתוחי מוח ועצבים, שתהיה הראשונה במינה במזרח-התיכון. כעת מתכוננים להכשיר רופאים ומומחים הדרושים למחלקות בית-החולים הזה, אשר יהיה פתוח לאנשי הכוחות המזוינים וגם לעם.

הצבא ופיתוח המדבר - תכנית חומש לסיני

משרד-המלחמה ראה חובה לעצמו להקדיש תשומת-לב מיוחדת לטשט המדברי, והוא נטל על עצמו את התפקיד של פיתוח המדבר וניצול מקורותיו הטבעיים. רשות-הפיתוח ליטשט המדברי ערכה את הסקר הדרוש, ואחרי-כן החלה בבני-צווע תכנית-הענק הללו למעשה — דבר שתהיה לו השפעה חשובה על חיינו הכלכליים.

המשרד הקדיש תשומת-לב מיוחדת למדבר סיני בשל חשיבותו הצבאית, וכן כדי שפיתוחו יושתת על בסיס אשר ישרת את כל צרכי האסטרטגיה והכלכלה; ונקבעה לצורך זה תכנית, במסגרת תכנית-החומש.

התעשייה הצבאית

צבאנו סבל בעבר מקשיים בהשגת תחמושת ונשק, והיה חסר את הנשק והתחמושת הנחוצים להגנה על המולדת הערבית. נציין את מה שאירע במלחמת-פלשתינה, כאשר חיילינו הגייבורים עמדו לא בפני האויב בלבד, אלא גם בפני בגידות ובפני ספסרי-המלחמה. התחמושת היתה קלוקלת והתפוצצה בקרב שורות גיבורינו, מבלי לפגוע באויבים. זה היה מצב שלמדנו ממנו לקח.

החרושת המלחמתית הופנתה להבטחת נשק ותחמושת טובים לצבאנו ולחיסול מדיניות-הזכינות הנקוטה ע"י האימפריאליזם. היא מייצרת עתה תחמושת לנשק-קל ותחמושת נ"מ, וכן כלי-נשק-קל, חומרי-גלם מתכתיים וחומרי-נפץ.

הייצור הגיע לרמה גבוהה של טיב ואפשר להשוותו לתוצרת המעולה של ארצות ותיקות בטשט התעשייה. החייל של קע"מ נעשה בוטח בנשקו ומאמין בתחמושתו. המהנדסים הערביים תכננו את הרובה-האבטומטי החדש, והפעלים הערביים יצרו אותו. הנסיון עלה יפה, והוכיח עליונות על נשק דומה של תעשיית-חוץ. התכנית שנקבעה לייצור-מלחמתי אינה מצטמקצמת בנשק-קל בלבד אלא מכוונת גם לנשק וציוד כבדים. כבר הוחל בייצור רכב-שריון שיעבור מבחניו בימים הקרובים

יהיה סמוך-ובטוח לגבי עתידם וחיייהם. הכוחות המזוינים השתתפו ביחד עם המיניסטריונים השונים במספר תכניות פיתוח חיוניות, כגון שאיבת מים לצרכי השקיה במספר אזורים, סלילת כבישים, הקמת גשרים ובפרט באזור-החזית — דבר המסייע ומעודד את החיים הכלכליים והחברתיים. את ביצוע מפעל כסות-החורף בחבל הסורי יש לזקוף לזכותה של הארמיה-הראשונה, וכן את השתתפות העם ומידת הענותו למפעל זה. המפעל הקיף אזורים שונים בחבל, וראוי לציין את אחת הפעולות העיקריות של המפעל — והיא הקמת מוסד לטיפול בבני החללים, השואף להעלות את הרמה של תושבי אזורי הגבול מבחינה חומרית ומוסרית, תרבותית וחברתית — וללמד בני החללים מקצועות שיבססו אותם בתור אזרחים פרודוקטיביים. כן הוקם מרכז חברתי בחזית הדרום-מערבית (חזית סוריה מול ישראל), אשר מגיש שירותים שונים בטשט הבריאות, החברה, החקלאות וההשכלה לטובת תושבי אזור זה.

אשר לחבל המצרי, השתתפה מנהלת חיל-ההנדסה בהקמת מספר קווי מסילות-ברזל שם — וגם בתכנון מסילות-הברזל בחבל הסורי. סדנאות-ההנדסה סייעו לגורמים האזוריים השונים, למשל בהתקנת קרונות-דואר גרוריים-מכונת ומשרדי דואר גיידים. מחלקת-המדידות הצבאית השתתפה בקידום הפיתוח התעשייתי, והיא נענתה לבקשות הסקטור האזרחי לגלות אוצרות-טבע ומחצבים במדינה. היא העמידה את מומחיותה לרשות העניין, בהיותה הגורם היחיד במזרח-הערבי שמסוגל להכין מפות באמצעים חדישים. בצורה הנחוצה לחברות ולמוסדות העוסקים בחיפוש אחר אוצרות ומחצבים. כן ביצעה המחלקה צילומים מן-האוויר באזור העתיקות שב-נוביה*, וסייעה למשרד החקלאות בביצוע ניסויים להפקת ידיעות, באמצעות צילום-אווירי, לצורך חקלאי. כן עיבדה היא מפות מצולמות של אזור שקע אל-קטארה, וכן מפות מתארים (קונטורים) לאזור עין-מוסא**, שנועד להפקת פחם. כן תכננה המחלקה תכניות לעיבוד מפות של תצלומי-אוויר, כדי להשתמש בהן לצורך התכנון הכפרי; בין אלה — מפות הדרושות לקביעת האדמות שרוצים להכשירן במסגרת תכנית הקמת הסכרה-גבוהה. המחלקה לעניני מלחמה-כימית תיאמה את פעולותיה עם הגורמים האזרחיים כדי להבטיח את ההגנה על חיי התושבים מן ההשפעה ההרסנית של הקרינה האטומית. כן השתתפו טייסות חיל-האוויר בחיפוש אחר חמרי-גלם אטומיים, במלחמה במזיקים בחקלאות ובסיוע למשרד הפנים בגילוי מברחי סמים-משכרים וכו'.

טיפול בותיקי צבא ומלחמה

אשר לאגודת הלוחמים הותיקים ונפגעי-המלחמה, הרי הגשנו לה את כל העזרה האפשרית בכדי שתוכל לבצע את משימתה בצורה הטובה ביותר. אחת התופעות החשובות בפיתוח פעולתה היא הקמת איחוד ערבי שכולל את כל אגודות הלוחמים-הותיקים בדמשק, חלב והחבל-המצרי. פעולה אחרת היא הקמת ביח"ר לייצור גפיים מלאכותיות (ראשון מסוגו במזרח-ת), שצויד במכונות החדשות ביותר ובטכנאים מומחים. תכנית ההרחבה כללה כמורכב מרכז להכשרה מקצועית שאליו צורפו מומחים לריפוי-ביעיסוק. אל המרכז צורפה

* הצפוי להצפה עם הקמת סכר-אסואן. — המערב.
** בדרום מערב סיני. — המערב.
*** אחד מפרברי קהיר.

בים וייקרא בשם „וליד“. זהו נושא־גייסות, הדומה בכוחו ובחוזקו לכלים דומים בעלי הרמה הטובה ביותר בעולם.

ערך הייצור־המלחמתי של התעשייה הגיעה ל־16 מיליון ל"מ, פרט למה שנשלח למדינות ידידות. אשר לייצור מטוסים, מייצרת החרר שות שלנו מטוסים דר־מנועים, ומאז שנתיים הוחל בשלב חדש — ייצור מטוסי סילון. תכנית זו הצליחה מאוד, כאשר טס לראשונה מטוס־האימון הסילוני של קע"מ, ששמו „אל־קאהרה“. תוצרת המפעלים החדשים אינה מצטמצמת בייצור מלחמתי גרידא, והם מייצרים גם לצריכת השוק האזרחי בנצלם את עודף פוטנציאל־התפוקה שלהם. דבר זה מוסיף רוח וייצור למדינה.

בזמן ההתקפה המשולשת ב־1956, ובזמן המצור הכלכלי, סיפקה החרושת המלחמתית שלנו לצריכה המקומית חלק מחלקי־החילוץ, חומרי־הנפץ וחומרי־הגלם הדרושים.

תפוקת המפעלים המלחמתיים לצריכה־האזרחית תרחב בהדרגה ותהיה חלק בתכנית התיעוש. מספר המפעלים החדשים, המייצרים לצריכה האזרחית, מגיע ל־22; והם עלו כ־16.5 מיליון ל"מ. הערך השנתי של ייצור זה מגיע ל־13.5 מיליון ל"מ. כעבור שנתיים תהיה מרבית הייצור מכוונת לצריכה אזרחית; והחשוב שבמוצרים — מנועי „דיזל“, על כל סוגייהם, והם טובים לכל שטחי התעשייה וכנגרטורים. כיום מעיינים המפעלים בתכניות חדשות, שתעלינה כ־6 מיליון ל"מ — אשר יתנו תוצרת שנתית בסכום של 4.5 מיליון ל"מ.

ישראל והאימפריאליזם

ישראל התקיפה אותנו ב־1956, והיא לא היתה מעיזה לעשות זאת לבדה, בלי קנוניה עם מדינות האימפריאליזם, והשתתפותם הפעילה בפעולה זו באותו זמן. תכלית ההתקפה היתה לחסל את כוחות־המזוינים — ואת בעיית פלשתינה. אולם כוחות ישראל לא השיגו נצחון כל־שהוא על כוחותינו והם נכשלו בהתקפתם, מ־29.10.56 ועד 2.11.56 — כאשר פורסמו הוראות לכוחותינו לסגת משם, ולתקוף את כוחות האימפריאליזם*. והאמת ההיסטורית — שאין עליה עוררין — היא שאף חייל ישראלי לא הניח כף רגלו על אדמת מוצבינו כאשר היו כוחותינו בתוכם.

* הכונה — לאזור פורט־סעיד. — המערב.

כאשר הרגישה ישראל כי כוחות־המחץ של קע"מ, הכוללים שריון ורגלים, נמצאים בדרכם להשמדת כוחותיה הכושלים — פנתה בחרדה להתערבות הכוחות־המזוינים של האימפריאליזם, כדי להצילה מגורלה הנחרץ. ולוא התעכבה ההתערבות של כוחות האימפריאליזם, היינו מוחצים את כוחות ישראל במשך 48 שעות מאז התחילו כוחותינו, כוחות־המחץ של קע"מ, להתקרב אל כוחות ישראל. היות וידענו ששאיפותיה של ישראל אין להן גבול, כי היא מתקימת על מדיניות תוקפנית, בשאפה להשיג נצחונות חומריים ורוחניים על חשבון הערבים, בשיתוף־פעולה עם האימפריאליזם — היינו מוכרחים לחזק את כוחותינו המזוינים, ולהגיע לרמה אשר תבטיח כי נוכל להדוף כל תוקפנות — ואפילו להדפה לתוך לב ישראל עצמה. כוחותינו, אשר הדפו את התוקפנות של שנת 1956, מצטיינים כיום בכוח־מחץ ובדריכות רבה לתנועה ולקרב, אף בתנאים הקשים ביותר. כוחות קע"מ חזקים כיום פי־כמה מאשר היו בשנת 1956. הם השלימו את ההכנות להדיפת התוקפן — בכל זמן, ובתקיפות. כוחותינו נחלו נצחון גדול בזירה המחשבתית והרוחנית. אנשי הכוחות המזוינים לחמו זה לצד זה בזמן התוקפנות המשולשת. דם רב של בני פורט־סעיד נשפך. חיילי החבל הסורי שפכו אף הם את דמם. אותו דם זורם בעורקיהם של בני סוריה ומצרים. וקע"מ איחדה אותם למען השלום, הלאומיות הערבית, והסוציאליזם הדמוקרטי השיתופי.

כיום פועלים הכוחות־המזוינים במסגרת אחת, כדי לשרת את העם ולהגן בחירו־נפש על קיומו. זוהי הסיסמה, וכן החובה הקדושה, שאנו מאמינים בה. כוחותינו יהיו תמיד הראשונים במאבקנו הקדוש, למען החופש ולמען זכויות הערבים שנשדרו.